

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 573/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Stankom, Obrody 25, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Okresnej prokuratúry Rožňava sp. zn. 1 Pn 366/18/8808 z 15. októbra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Okresnej prokuratúry Rožňava (ďalej len „okresná prokuratúra“) sp. zn. 1 Pn 366/18/8808 z 15. októbra 2018 (ďalej len

„napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry“). Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 7. novembra 2018.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania prečinu neposkytnutia pomoci podľa § 177 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, ktorého sa mali dopustiť neznáme osoby tým, že neposkytli bezodkladne potrebnú pomoc jej nebohému manželovi, ktorý v dôsledku zranení utrpенých pri pracovnom úraze vo dvore staveniska 4. septembra 2017 zomrel. Uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia Policajného zboru Rožňava (ďalej len „obvodné oddelenie“) ČVS: ORP-383/RV-RV-2018 zo 17. augusta 2018 bola vec odmietnutá, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania.

Proti uzneseniu obvodného oddelenia podala sťažovateľka sťažnosť, ktorou namietala, že pri rozhodovaní vo veci vychádzal poverený príslušník obvodného oddelenia iba z výpovede [REDAKOVANÉ] ako jediného svedka nehody a neodstránil rozpory, ktoré vyplývali z výpovedi svedkov [REDAKOVANÉ], lekára záchranej služby. O podanej sťažnosti sťažovateľky rozhodla okresná prokuratúra napadnutým uznesením tak, že sťažnosť ako nedôvodnú zamietla.

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka tvrdí, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry je arbitrárne, zjavne neodôvodnené a v podstate nepreskúmateľné. Podľa sťažovateľky malo napadnuté uznesenie obsahovať „*také odôvodnenie, ktoré odpovie na podstatné námietky sťažovateľky a dá je na ne aspoň stručnú odpoveď*“. V danom prípade sa to však nestalo.

... okresná prokuratúra odôvodnenie svojho rozhodnutia založila iba na stručnom zhodnotení podstaty obsahu sťažnosti sťažovateľky a obmedzila sa v ňom iba na citáciu niektorých ustanovení Trestného zákona, stručne opísala čo vypovedali svedkovia a vyjadrila súhlas s napadnutým uznesením policajného orgánu, avšak bez uvedenia konkrétnych skutkových okolností, z ktorých vychádzala, a spôsobu, ktorým k takýmto záverom dospela. Na námietku sťažovateľky, že policajný orgán vykonával procesné úkony v rozpore s Trestným poriadkom prokurátor nereagoval. Rovnako zostali nepovšimnuté námietky sťažovateľky ktorá v sťažnosti tvrdila, že policajný orgán nemal dostatok

odborných vedomostí, aby posúdil včasnosť a správnosť poskytnutia prvej pomoci jej nebohému manželovi...“.

Ďalej sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, že zo sťažnosti proti uzneseniu obvodného oddelenia vyplýva, *«že policajný orgán vychádzal pri rozhodovaní vo veci len z výpovede p. [REDAKOVANÉ] a bez odborných vedomostí skonštatoval, že tento poskytol prvú pomoc podľa svojich schopností a možností,*

že policajný orgán neodstránil rozpory ktoré vyplývajú z výpovedi svedkov [REDAKOVANÉ], ktorý tvrdí, že exitus u nebohého manžela sťažovateľky konštatovali v čase o 14.52 hod., pričom podľa vydrenia oddelenia súdneho lekárstva a patologickej anatómie je na liste o prehliadke mŕtveho uvedený čas úmrtia 4.9.2017 o 14.45 hod., že v jednotlivých listinách je uvedené, že pri páde nebohého manžela sťažovateľky bol len pán [REDAKOVANÉ], napriek tomu, že sťažovateľka uvádzala, že to nie je pravda. Dôkazom podľa sťažovateľky bola správa záchranárov, kde je v spodnom ľavom rohu uvedené, že jej nebohého manžela otočili a dali mu tehlu pod hlavu, čo len dokazuje, že ešte žil a p. [REDAKOVANÉ] tam nebol sám, pričom vyjadrenie záchranárom poskytol p. [REDAKOVANÉ],

že policajný orgán vykonal dokazovanie v rozpore s ust. § 196 ods.2 Trestného poriadku, nakoľko pred začatím trestného stíhania nebol oprávnený vypočúvať svedkov s výnimkou podozrivej osoby a oznamovateľa.

Okresný prokurátor na všetky námietky sťažovateľky reagoval nasledovne: „v ďalšom poukazujem na dôvody rozvedené v rozhodnutí povereného príslušníka PZ, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňujem a v podrobnostiach na nich odkazujem.“

Sťažovateľka namieta, že prokurátor v odôvodnení svojho uznesenia vôbec nereagoval na podstatnú časť jej námietok - napr. týkajúcich sa nezákonného postupu policajného orgánu pri vypočúvaní svedkov pred začatím trestného stíhania a nezaoberal sa účinne ani jej návrhmi na vykonanie dôkazov.».

4. Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných

práv a slobôd uznesením Okresnej prokuratúry v Rožňave sp.zn.1 Pn 366/18/8808 zo dňa 15.10.2018 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresnej prokuratúry Rožňave sp. zn. 1Pn 366/18/8808 zo dňa 15.10.2018 sa zrušuje a vec jej vracia tomuto orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie.

3. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľke [REDAKOVANÉ] primerané finančné zadostučinenie v sume 3 000,- eur. Okresná prokuratúra v Rožňave je povinná vyplatiť sťažovateľke túto sumu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresná prokuratúra v Rožňave je povinná uhradiť v zmysle uzavretej plnej moci sťažovateľke [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 325.42 eur na účet jej právneho zástupcu...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 35/02, I. ÚS 105/06, III. ÚS 155/09, II. ÚS 66/2011).

8. Podstatou veci je tvrdenie sťažovateľky, že okresná prokuratúra potvrdením odmietnutia veci jej trestného oznámenia porušila základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

10. V súvislosti s namietaným porušením označených základných práv sťažovateľky napadnutým uznesením okresnej prokuratúry ústavný súd považoval za potrebné uviesť, že nie je súčasťou sústavy orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý okrem iného rozhoduje o sťažnostiach namietajúcich porušenie základných práv alebo slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv

a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej ani preskúvanie, či v konaní pred týmito orgánmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom (napr. I. ÚS 270/09).

12. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. napr. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

13. Ústavný súd konštantne uvádza (I. ÚS 539/2017, II. ÚS 120/2018), že právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby proti nej na všeobecnom súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 526/2016). Oznamovateľ ani oznamovateľ, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá ústavou zaručené základné právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní. Ústavnému súdu ako nezávislému súdnemu orgánu ochrany ústavnosti nepatrí preskúmať ich rozhodnutia a postupy, pokiaľ namietané porušenie zákonnosti nemá súčasne za následok aj porušenie základného práva alebo slobody. V obdobných prípadoch tiež ústavný súd vyslovil (IV. ÚS 55/09, IV. ÚS 180/09), že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje

podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatelom a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu.

14. Orgány činné v trestnom konaní sú povinné trestné oznámenia oznamovateľa trestného činu riadne prešetriť a rozhodnúť o nich (II. ÚS 88/99, III. ÚS 526/2016). Z listinných dôkazov predložených sťažovateľkou vyplýva, že sa tak vo veci sťažovateľky aj stalo. Okresná prokuratúra v spojení s obvodným oddelením (technicky) riadne napadnutým uznesením vybavili sťažovateľkino trestné podanie.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

16. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky v nej obsiahnutých (návrh na zrušenie rozhodnutia, priznanie finančného zadosťučinenia a trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. decembra 2018